

คำสั่งกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ที่ ๑๕๖/๒๕๖๐

เรื่อง มอบหมายให้อุตสาหกรรมจังหวัดเป็นผู้อนุญาตการขอน้ำกากสาของโรงงานไปใช้ประโยชน์นอกโรงงาน

ตามที่ได้มีคำสั่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมที่ ๑๖๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เรื่อง มอบหมายให้อุตสาหกรรมจังหวัดเป็นผู้อนุญาตการขอน้ำกากสาของโรงงานสุราไปใช้ประโยชน์นอกโรงงาน นั้น

โดยปัจจุบันมีการประกอบกิจการโรงงานหลายประเภทที่มีน้ำกากสาจากการประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งคุณลักษณะของน้ำกากสาตามที่กล่าวนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเกษตรในลักษณะการบำบัดกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามกฎหมายโรงงานได้ หากได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับลักษณะสมบัติที่จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเรียบร้อยแล้ว ฉะนั้น เพื่อให้การบำบัด กำจัดน้ำกากสาก่อให้เกิดประโยชน์ในภาคการเกษตรและเป็นไปอย่างเหมาะสมกับประเภทการประกอบกิจการโรงงาน สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การอนุญาตให้นำน้ำกากสาของโรงงานไปใช้ประโยชน์นอกโรงงาน จึงยกเลิกคำสั่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมที่ ๑๖๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๒) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ.๒๕๕๐ ประกอบกับข้อ ๙ ของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ.๒๕๔๘ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมโดยความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม จึงมอบหมายอุตสาหกรรมจังหวัดมีอำนาจดังต่อไปนี้

๑. อนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานนำน้ำกากสาที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงานไปบำบัด กำจัด โดยการนำไปใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตรในท้องที่ที่โรงงานตั้งอยู่ หรือท้องที่อื่นนอกเหนือจากท้องที่ที่โรงงานตั้งอยู่

๒. น้ำกากสาที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงานตาม ๑ ต้องเป็นน้ำกากสาที่เกิดจากโรงงานที่ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับต้ม กลั่น หรือผสมสุรา หรือประกอบกิจการผลิตเอทิลแอลกอฮอล์ ซึ่งมีใช้เอทิลแอลกอฮอล์ที่ผลิตจากกากซัลไฟต์ในการทำเยื่อกระดาษ เท่านั้น

๓. การอนุญาตให้นำน้ำกากสาที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงานไปบำบัด กำจัดโดยการนำไปใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตรตาม ๑ และ ๒ ให้ถือเป็นการบำบัดกำจัดในรหัสการจัดการ ๐๘๓ : หมักทำปุ๋ย หรือสารปรับปรุงดิน (composting or soil conditioner) ของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วในรหัสของเสีย ๐๒ ๐๗ ๐๒ : ของเสียจากการกลั่นแอลกอฮอล์ (wastes from spirits distillation) ตามภาคผนวกท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ.๒๕๔๘

๔. การดำเนินการตาม ๑ ถึง ๓ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการนำน้ำกากสาของโรงงานไปใช้ประโยชน์นอกโรงงานตามที่แนบท้ายคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐

(นายมงคล พุกษ์วัฒนา)

อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ การอนุญาตนำน้ำกากส่าของโรงงานไปใช้ประโยชน์นอกโรงงาน
แบบท้ายคำสั่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมที่ /๒๕๖๐
เรื่อง มอบหมายให้อุตสาหกรรมจังหวัดเป็นผู้อนุญาต
การขอนำน้ำกากส่าของโรงงานไปใช้ประโยชน์นอกโรงงาน

๑. คำนิยาม

“สารปรับปรุงดิน” หมายถึง สารใดๆที่ใส่ลงไปในดิน เพื่อปรับปรุงคุณสมบัติของดิน ให้มีความเหมาะสมในการเพาะปลูกพืช แต่มิได้ใช้เพื่อแทนปุ๋ยหรือเป็นปุ๋ย

“พืชอายุสั้น”* หมายถึง ข้าว พืชไร่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ สมุนไพรและเครื่องเทศ ที่มีอายุสั้น

“พืชอายุยาว”* หมายถึง ไม้ผล ไม้ยืนต้น สมุนไพรและเครื่องเทศ ที่มีอายุยาว

“น้ำกากส่า” หมายถึง ของเสียจากการต้ม ถลัน หรือผสมสุรา หรือจากการผลิตเอทิลแอลกอฮอล์ ซึ่งมีเอทิลแอลกอฮอล์ที่ผลิตจากกากซัลไฟต์ในการทำเยื่อกระดาษ

“ไปใช้ประโยชน์นอกโรงงาน” หมายถึง นำไปใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตร

๒. เอกสารประกอบการยื่นขออนุญาตนำน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์นอกโรงงาน มีดังนี้

๒.๑ กรณีนำไปใช้เป็นสารปรับปรุงดิน

(๑) แบบคำขออนุญาตนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน (สก.๒) และเอกสารประกอบคำขอ ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ.๒๕๔๘

(๒) เอกสารแสดงรายละเอียดคุณภาพและปริมาณน้ำกากส่าของโรงงานที่ไปใช้ประโยชน์นอกโรงงานตามแบบ อน.๑ แบบท้ายคำสั่ง

(๓) หนังสือของผู้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่การเกษตรที่แสดงความประสงค์ว่าจะรับน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตร

(๔) กรณีผู้ขอใช้ประโยชน์จากน้ำกากส่าตาม (๓) มิใช่เจ้าของที่ดินที่จะนำน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์ ต้องมีหนังสือยินยอมของเจ้าของที่ดินที่จะนำน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์

(๕) สำเนาหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือเอกสารสิทธิ์ของที่ดินที่จะนำน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์

(๖) แผนที่แสดงเส้นทางการนำน้ำกากส่าจากโรงงานที่เป็นแหล่งกำเนิด ไปยังพื้นที่การเกษตรที่จะนำน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์

๒.๒ กรณีนำไปเป็นวัตถุดิบในการหมักทำปุ๋ย

(๑) แบบคำขออนุญาตนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน (สก.๒) และเอกสารประกอบคำขอ ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ.๒๕๔๘

(๒) กรณีพื้นที่หมักทำปุ๋ยเป็นโรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องแนบสำเนาเอกสารที่แสดงว่าได้ดำเนินการตามกฎหมายแล้ว เช่น สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เป็นต้น

(๓) แผนผังแสดงสถานที่หมักทำปุ๋ยและแผนที่แสดงเส้นทางไป

๓. คุณสมบัติของน้ำกากส่าของโรงงานที่จะขออนุญาตไปใช้ประโยชน์นอกโรงงานตาม ๒ จะต้องมีความชื้นไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

* อ้างอิงคำนิยาม จากแบบรายงานผลิตผลการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

๔. ปริมาณน้ำกากส่าที่จะอนุญาตนำไปใช้ประโยชน์ตาม ๒ ต้องมีปริมาณ ดังต่อไปนี้
- ๔.๑ กรณีนำไปใช้เป็นสารปรับปรุงดิน
- (๑) ไม่เกิน ๘๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ต่อปี สำหรับนำไปใช้กับพืชอายุสั้น ทั้งนี้การนำออกในแต่ละครั้งต้องไม่เกิน ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่
- (๒) ไม่เกิน ๓๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ต่อปี สำหรับนำไปใช้กับพืชอายุยาว ทั้งนี้การนำออกในแต่ละครั้งต้องไม่เกิน ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่
- ๔.๒ กรณีนำไปหมักทำปุ๋ย จะต้องมีความชื้นที่นำออกแต่ละครั้งสอดคล้องกับปริมาณการหมักทำปุ๋ย
๕. ผู้ขออนุญาตหรือผู้ได้รับการอนุญาตให้นำน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์นอกโรงงานแล้วแต่กรณีต้องมีการดำเนินการ ดังนี้
- ๕.๑ มีระบบบ่อกักเก็บน้ำกากส่าที่เพียงพอในโรงงาน มีความแข็งแรงและสามารถป้องกันการรั่วไหล รั่วซึม และไหลล้นลงสู่แหล่งน้ำ หรือพื้นที่โดยรอบ
- ๕.๒ มีการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ และกลิ่นเหม็นจากการกักเก็บน้ำกากส่า
- ๕.๓ มีผลวิเคราะห์ค่าซีโอดีของน้ำกากส่าที่นำไปใช้ประโยชน์นอกโรงงานที่วิเคราะห์โดยห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ของทางราชการ หรือห้องปฏิบัติการวิเคราะห์เอกชนที่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม ทุกเดือน
- ๕.๔ มีเอกสารเพื่อควบคุมปริมาณการนำน้ำกากส่าไปใช้ในพื้นที่ยกเว้น แสดงปริมาณการนำน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์ ทุกๆ ๓ เดือน
- ๕.๕ การขนส่งน้ำกากส่าออกนอกบริเวณโรงงานไปยังพื้นที่การเกษตรหรือพื้นที่หมักทำปุ๋ย ต้องมีอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น วาล์ว ท่อ ข้อต่อต่างๆ เพื่อป้องกันน้ำกากส่าหกหรือไหล ขณะขนส่ง ขนถ่าย ลำเลียง และมีให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ๕.๖ ต้องแสดงได้ว่ามีคันดินหรือมีการป้องกันโดยรอบพื้นที่การเกษตรที่นำน้ำกากส่าของโรงงานไปใช้ประโยชน์ เพื่อป้องกันการรั่วไหลหรือรั่วซึม ไหลล้นออกนอกพื้นที่ และไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำ และสิ่งแวดล้อมโดยรอบ
- ๕.๗ ห้ามนำน้ำกากส่าออกนอกโรงงานหรือนำไปใช้ในพื้นที่ยกเว้น ขณะมีฝนตก
๖. การพิจารณาอนุญาตให้นำน้ำกากส่าของโรงงานไปใช้ประโยชน์นอกโรงงาน รวมทั้งการกำกับดูแลภายหลังการอนุญาตให้พิจารณาและกำกับดูแลตาม ๑ ถึง ๕ โดยในการควบคุมดูแลการนำน้ำกากส่าของโรงงานไปใช้ประโยชน์ภายนอกโรงงาน หากพบว่ามีอาการก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายหรือความปลอดภัยของผู้อนุญาตอาจเพิกถอนคำสั่งอนุญาตก็ได้
๗. กรณีตรวจพบว่าผู้นำน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์นอกโรงงาน ไม่ปฏิบัติตามข้อ ๕ ผู้อนุญาตอาจมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีการนำน้ำกากส่าไปใช้ประโยชน์นอกโรงงานไว้จนกว่าจะปฏิบัติตามข้อ ๕ ครบถ้วนก็ได้ แต่หากกรณีมีการอนุญาตแล้วอาจมีคำสั่งให้ระงับการอนุญาตไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะปฏิบัติตามข้อ ๕ ครบถ้วนก็ได้
-

เอกสารแสดงรายละเอียดคุณภาพและปริมาณน้ำกากส่าของโรงงานที่ใช้ประโยชน์นอกโรงงาน
(แนบท้ายแบบคำขออนุญาตนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน แบบ สก.๒)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บริษัท/โรงงาน.....ประกอบกิจการ.....
ทะเบียนโรงงานเลขที่.....ตั้งอยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ต.รอก/ชอย.....
ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

๑. คุณภาพน้ำกากส่า แบบผลวิเคราะห์น้ำกากส่า ๑๒ เดือน ย้อนหลัง

พ.ศ. เดือน	COD (mg/l)	หมายเหตุ

๒. ปริมาณน้ำกากส่าที่ขออนุญาตนำไปบำบัดเฉลี่ย.....ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ขนาดระบบบำบัด.....ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

ประเภทของพืช	พื้นที่เกษตร (ไร่)	ระยะเวลานำไปใช้ (เดือน)	ปริมาณรวมน้ำกากส่า (ลูกบาศก์เมตรต่อปี)
๑. พืชอายุสั้น (ชื่อพืช) (อัตราการใช้น้ำ ๘๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ต่อปี)			
๑.๑			
๑.๒			
๑.๓			
๒. พืชอายุยาว (ชื่อพืช) (อัตราการใช้น้ำ ๓๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ต่อปี)			
๒.๑			
๒.๒			
๒.๓			
รวม		-	

๓. อื่นๆ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ประกอบกิจการโรงงาน